

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X IR KITŲ SKUNDO PRIEŠ KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĘ

2014-11-03 Nr. 4D-2014/2-506
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2014-04-02 gavo kartotinę [...] gyvenamųjų namų gyventojų (toliau vadinama - pareiškėjai) 2014-03-24 kolektyvinį skundą dėl Kauno miesto savivaldybės (toliau vadinama - Savivaldybė) pareigūnų neveikimo, kai galimai nesprenžiamas klausimas dėl naktinių klubų [...] keliamo triukšmo, trikdomos viešosios rimties bei dėl to pažeidžiamų pareiškėjų teisių.

2. Pareiškėjai skunde, be kita ko, nurodė, jog:

2.1. nors Savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-02-19 įsakymu Nr. A-472 „Dėl laikino stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimo“ buvo apribota UAB „D“ kavinės 1 ir 2 barų, esančių adresu [...], UAB „E“ baro, esančio [...], bei UAB „F“ baro, esančio adresu [...], stacionarių triukšmo šaltinių veikla nuo 2014 m. vasario 24 d. iki kovo 25 d. nuo 22 val. iki 6 val., tačiau, pareiškėjų teigimu, dėl pirmiau minėtų barų (naktinių klubų) stacionarių triukšmo šaltinių keliamo triukšmo naktimis ir toliau pažeidinėjama viešoji rimtis.

2.2. Pareiškėjai 2014-03-15, 2014-03-16, 2014-03-17, 2014-03-22, 2014-03-23, 2014-03-24 Kauno miesto Centro policijos komisariatui pateikė raštiškus kolektyvinius skundus dėl naktinių klubų [...] keliamo triukšmo nakties metu.

3. Konkretus prašymas skunde Seimo kontrolieriui nesuformuluotas.

4. Su skundais pateikta:

4.1. **Savivaldybės administracijos direktoriaus 2014-02-19 įsakymas „Dėl laikino stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimo“ Nr. A-472 (kopija), kuriame nurodyta:**

4.1.1. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 35 punktu ir 29 straipsnio 8 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 1 punktu, Triukšmo prevencijos Kauno miesto viešosiose vietose taisyklių, patvirtintų Savivaldybės tarybos 2013 m. vasario 28 d. sprendimu Nr. T-95 „Dėl Triukšmo prevencijos Kauno miesto viešosiose vietose taisyklių patvirtinimo“ 6.1 papunkčiu ir atsižvelgdamas į Savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. A-3465 „Dėl Nuolatinės darbo grupės triukšmo valdymo problemoms Kauno mieste nagrinėti sudarymo ir jos darbo reglamento tvirtinimo“ sudarytos Nuolatinės darbo grupės triukšmo valdymo problemoms Kauno mieste nagrinėti 2014 m. vasario 5 d. siūlymą Nr. 67-4-28:

Apriboju šių stacionarių triukšmo šaltinių veiklą:

1) UAB „D“ kavinės, 1 ir 2 barų [...], 2014 m. vasario 24 d. - kovo 25 d. nuo 22 val. iki 6 val.;

2) UAB „E“ baro [...], 2014 m. vasario 24 d. - kovo 25 d. nuo 22 val. iki 6 val.;

3) UAB „F“ baro [...], 2014 m. vasario 24 d. - kovo 25 d. nuo 22 val. iki 6 val.

Įpareigoju:

1) Sveikatos apsaugos skyrių išsiųsti šį įsakymą 1 punkte nurodytoms uždarosioms akcinėms bendrovėms;

2) Viešosios tvarkos skyrių kontroliuoti, kaip vykdomas šis įsakymas. [...].“

4.2. Kauno visuomenės sveikatos centro 2014-03-07 raštas Nr. 2-1015-7(4.11) (kopija),

kuriame nurodyta:

4.2.1. „Kauno visuomenės sveikatos centras (toliau - Centras) 2014 m. vasario 20 d. gavo iš Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos persiūtą [pareiškėjų] skundą dėl barų [...], vykdančių veiklą adresu [...] muzikos keliamo triukšmo [pareiškėjų] gyvenamojoje aplinkoje. [...].“

4.2.2. „Centras 2014 m. vasario 22 d. atliko grįžtamąją visuomenės sveikatos saugos kontrolę, siekiant įvertinti, ar pašalinti 2014 m. sausio 13 d. patikrinimo aktuose Nr. 36-6(7), 36-7(7), 36-8(7) nustatyti Lietuvos higienos normų HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, [...], HN 30:2009 „Infragarsas ir žemo dažnio garsai: ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose“, [...] pažeidimai.“

4.2.3. „Patikrinimas vykdytas 2014 m. vasario 22 d. nuo 00.32 val. barų [...] vykdomos veiklos metu. Gyvenamajame name adresais: [...], ir gyvenamojo namo aplinkoje buvo atlikti muzikinio triukšmo matavimai. [...] nustatyta, kad barų [...] vykdomos veiklos metu gyvenamuosiuose kambariuose adresais: [...], ekvivalentinis ir maksimalus garso slėgio lygis neviršijo leistinų Lietuvos higienos normos HN 33:2011 ribinių dydžių, o teritorijoje prie minėto gyvenamojo namo maksimalus garso slėgio lygis 4 dBA viršijo ribinius dydžius (išmatuota 54 dBA).“

4.2.4. „Įvertinus pateiktus infragarso ir žemo dažnio garsų matavimo rezultatus nustatyta, kad gyvenamajame kambaryje ([...]) žemo dažnio garsai oktavinėse dažnių juostuose nuo 50-200 Hz viršijo leistinus Lietuvos higienos normos HN 30:2009 ribinius dydžius, o analogiškai matavimai atlikti adresu [...], yra nevertinami, kadangi ekvivalentinis nuolatinis A svertinis garso slėgio lygis nustatytas mažesnis nei > 20 dB.“

4.2.5. „Centras apie pakartotinai nustatytus norminio akto pažeidimus informuos raštu Savivaldybės administraciją, o barų [...] atsakingiems asmenims nurodyta iki 2014 m. balandžio 6 d. imtis priemonių, kad naudojamų įrenginių triukšmo lygis neviršytų leistinų Lietuvos higienos normos HN 30:2009 ribinių dydžių. [...].“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

5. Prieš pradėdant tirti pareiškėjų skundą, būtina atkreipti dėmesį į šias aplinkybes:

5.1. Seimo kontrolierius, išnagrinėjęs **2012-09-28** gautą pareiškėjų kolektyvinį skundą dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimo biurokratizmo ir (ar) piktnaudžiavimo, nesiimant veiksmų, kad būtų išspręsta gyventojų keliamą problema dėl UAB „D“ priklausančio [...] baro ([...]) lauko terasoje naktimis keliamo triukšmo, **2014-01-22 pažymoje Nr. 4D-2012/2-1434:**

5.1.1. skunde nurodytais aktualiais klausimais dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), be kita ko, yra konstataves:

„[...]. Savivaldybės administracija, nagrinėdama pareiškėjų 2012-08-26 kolektyvinį skundą dėl [...] baro lauko terasoje keliamo triukšmo, ėmėsi veiksmų ir Savivaldybės administracijos Savivaldybės gydytojo tarnybos 2012-09-19 raštu Nr. 67-2-418 neribotam laikui įpareigojo [...] baro direktorių imtis triukšmo mažinimo priemonių lauko terasoje nuo 18 val. iki 22 val. bei visiškai

uždaryti terasą nuo 22 val. iki 6 val. [...]. Be to, vėliau priimtu Savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-06-11 įsakymu Nr. A-1769 [...] iki 2013-12-31 buvo apribotas [...] baro stacionarių triukšmo šaltinių veikimas lauko terasoje. [...] nors Savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-06-11 įsakymu Nr. A-1769 nustatyti apribojimai dėl [...] baro lauko terasoje stacionarių triukšmo šaltinių veikimo ir nebuvo efektyvūs, nustatyti triukšmo šaltinio valdytojui kitokius apribojimus Savivaldybės administracija neturėjo kompetencijos, nes, remiantis Triukšmo prevencijos Kauno miesto viešosiose vietose taisyklių 29 punkto nuostatomis [...], Savivaldybės administracija pirmiausia turi teisę tik apriboti stacionarių triukšmo šaltinių veiklą ir tai tik terminuotai. Šios aplinkybės patvirtina, kad, nors pareiškėjų nurodytu atveju realus triukšmo šaltinis buvo ne tiek [...] baro lauko terasoje įrengti stacionarūs triukšmo šaltiniai, kiek būtent lauko terasoje besilankančių asmenų keliamas triukšmas, tačiau Savivaldybės administracija nustatyti UAB „D“ kitokius apribojimus, nei stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimas, teisės aktų, reglamentuojančių triukšmo valdymą, nustatyta tvarka neturėjo galimybių. [...].

[...] atsižvelgiant į *viešosios vietos* apibrėžimą, kuris įtvirtintas Triukšmo prevencijos Kauno miesto viešosiose vietose taisyklėse [...] bei išaiškintas Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo formuojamoje praktikoje [...], [...] baro lauko terasa, nors įrengta ant privačios nuosavybės teise priklausančio pastato stogo, tačiau laikytina esanti viešojoje vietoje. Tyrimo metu Savivaldybės administracija Seimo kontrolieriui nepateikė duomenų, kad UAB „D“ būtų buvęs išduotas leidimas prekiauti (teikti paslaugas) Kauno viešosiose vietose, kaip tai įpareigoja Prekybos Kauno viešosiose vietose taisyklių nuostatos [...], nors, Seimo kontrolieriaus nuomone, Prekybos Kauno viešosiose vietose taisyklių nuostatos bendrovei „D“ nagrinėjamu atveju turėjo būti taikomos. [...] tyrimo metu nebuvo nustatyta, kad Savivaldybės administracija būtų nagrinėjusi ir priėmusi išvadas dėl UAB „D“ veiklos lauko terasoje teisėtumo šiuo aspektu.

Kadangi [...] baro lauko terasa, Seimo kontrolieriaus manymu, priskirtina viešai vietai, todėl UAB „D“ neturėjus leidimo prekiauti (teikti paslaugas) Kauno viešosiose vietose, alkoholinių gėrimų vartojimas [...] baro lauko terasoje turėjo būti laikomas alkoholinių gėrimų vartojimu viešojoje vietoje, kaip tai traktuotina pagal Administracinių teisės pažeidimų kodekso 178 straipsnio nuostatas [...], o už šiuos pažeidimus Savivaldybės administracija Administracinių teisės pažeidimų kodekso 222 straipsnio [...] pagrindu galėjo (turėjo) pažeidimus padariusiems asmenims surašyti administracinio teisės pažeidimų protokolus. Seimo kontrolierius daro išvadą, kad, Savivaldybės administracijai neįvertinus ir šio aspekto, nebuvo užtikrintas teisės aktų vykdymas.

[...], Seimo kontrolierius konstatuoja, kad Savivaldybės administracija, nors nagrinėjo ir įvertino pareiškėjų problemą bei nustatė [...] baro lauko terasoje įrengtų stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimą, tačiau nesiėmė visų pagal savo kompetenciją galimų atlikti veiksmų dėl UAB „D“ lauko terasoje vykdytos veiklos bei neužkirto kelio triukšmui, kurį kėlė [...] baro lauko terasos lankytojai, atsiradimo. Įvertinus tai, ši pareiškėjų skundo dalis pripažįstama pagrįsta.“

5.1.2. Savivaldybės administracijos direktoriui pateikė šias rekomendacijas:

1) „[...] pavesti atsakingiems Savivaldybės administracijos tarnautojams arba Nuolatinei darbo grupei triukšmo problemoms Kauno mieste nagrinėti išanalizuoti aplinkybes dėl [...] baro lauko terasoje vykdytos veiklos teisėtumo, įpareigojant pateikti Savivaldybės administracijos direktoriui siūlymus dėl veiklos [...] lauko terasoje uždraudimo arba teisės aktų nuostatomis pagrįstų įpareigojimų UAB „D“ nustatymo, jei UAB „D“ ir toliau sieks eksploatuoti ant [...], pastato stogo įrengtą lauko terasą;“

2) „[...] imtis priemonių užtikrinti, kad, Kauno visuomenės sveikatos centrui pateikus atliktus akustinio triukšmo lygio matavimus dėl [...] baro ir naktinių klubų [...] stacionarių triukšmo šaltinių skleidžiamo triukšmo ir esant pagrindui, kuo operatyviau būtų sprendžiamas baro [...] baro ir (ar) naktinių klubų [...] stacionarių triukšmo šaltinių veiklos laikino apribojimo klausimas, priimant dėl to Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą;“

3) „[...] [...] barui bei (ar) naktiniams klubams [...] nevykdant nurodymų dėl laikino

stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimo ar atsisakant taikyti kitas triukšmo mažinimo priemones, inicijuoti Savivaldybės tarybos sprendimo dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko minėtiesiems ūkio subjektams laikino apribojimo projektą.“

5.1.3. „Atsakydama į Seimo kontrolieriaus teiktas rekomendacijas, Savivaldybės administracija 2014-03-14 rašte Nr. (33.208)R-1724, be kita ko, nurodė:

„[...] vadovaujantis 2014 m. vasario 25 d. nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašo duomenimis, patalpų (2222, 40 kv. m.) pastate [...] pagrindinė tikslinė naudojimo paskirtis - maitinimo. 2012 m. liepos 30 d. ir 2013 m. vasario 26 d. Savivaldybės administracijos Urbanistikos ir architektūros skyriui teikiant patalpų [...], tvarkybos (remonto) darbų projektus patvirtinimui, terasos naudojimo paskirtis nebuvo nurodyta. Kadangi terasa ant pastato stogo yra to pastato priklausinys (sudėtinė dalis), ji galėtų būti naudojama tai pačiai paskirčiai (funkcijai) kaip ir pastatas, kuriame ji įrengta, su sąlyga, kad nebus pažeisti bendraturčių ir trečiųjų asmenų įstatymų saugomi interesai bei teisės terasos eksploatacijos metu. [...] 2012 m. liepos 10 d, UAB „G“ atliko pastato [...], statinio techninės būklės tyrimą ir akto Nr. 12-07/02-01 išvadose surašė, kad pastato [...] esamos konstrukcijos, ant patalpos [...] denginio įrengus eksploatuojamą terasą tenkina Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 4 straipsnyje nustatytą esminį statinio reikalavimą STR2.01.01(1):2005 „Mechaninis atsparumas ir pastovumas“.

[...] darbo grupės siūlymui dėl stacionarių triukšmo šaltinių laikino apribojimo buvo pritarta ir 2014 m. vasario 19 d. buvo parengtas Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-472 „Dėl laikino stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimo“ [...].

[...] Savivaldybės administracija turėtų teisę inicijuoti Savivaldybės tarybos sprendimo projektą dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimo, jei būtų užfiksuota, kad nebuvo įgyvendinamos Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo Nr. A-472 „Dėl laikino stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimo“ nuostatos. [...]“

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

6. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 ir 20 straipsniais, Seimo kontrolierius dėl pareiškėjų skunde nurodytų aplinkybių kreipėsi į ***Savivaldybę*** ir ***Kauno miesto Centro policijos komisariatą.***

7. Iš Savivaldybės pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

7.1. Savivaldybės administracija parengė ir **2014-07-02** pateikė Savivaldybės tarybai sprendimo „Dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimo“ Nr. TR-435 projektą, kuriame nurodyta:

7.1.1. „Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 9 dalimi ir atsižvelgdama į [pareiškėjų] [...] skundus, Kauno visuomenės sveikatos centro [...] [raštus], Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento [...] [raštus], Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus [...] [raštus], Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos [...] [raštus], Savivaldybės administracijos filialo Centro seniūnijos [...] raštą [...], Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Centro policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus Centro policijos nuovados [...] [raštus] ir siekdama pozityvių, teisėtų ir visuomeniškai pagrįstų tikslų, kitų konstitucinių vertybių (visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos, žmogaus sveikatos ir kt.) apsaugos, Kauno miesto savivaldybės taryba nusprendžia:

1. Apriboti prekybos alkoholiniais gėrimais laiką nuo 22 val. iki 6 val.:

1.1. UAB „D“ (pagal 2012 m. liepos 5 d. licenciją Nr. [...], 2013 m. gegužės 31 d. licenciją Nr. [...], 2013 m. spalio 2 d. licenciją Nr. [...]) kavinėje [...];

1.2. UAB „E“ (pagal 2010 m. spalio 27 d. licenciją Nr. [...]) bare [...]. [...].“

7.2. Savivaldybės tarybos **2014-07-10** posėdžio protokole Nr. TP-9 nurodyta:

7.2.1. „[...] Svarstyta. Sprendimo projektas Nr. TR-435 „Dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimo“.

7.2.2. Nuspręsta. Sprendimo nepriimti.“

8. Iš **Kauno miesto Centro policijos komisariato** pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

8.1. „[...] 2012 metais pradėjus veiklą UAB „D“ naktiniam barui [...], Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau - Kauno apskr. VPK) Kauno miesto Centro policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus pareigūnai gavo 55 [pareiškėjų] skundus dėl per didelio triukšmo, keliamo naktiniame klube [...]. Pareigūnai surašė 9 administracinių teisės pažeidimų protokolus ir direktorių H nubaudė piniginėmis bandomis. Visais atvejais buvo informuotas Savivaldybės administracijos direktorius ir buvo siūloma imtis veiksmingų priemonių dėl klubo [...] veiklos.“

8.2. „Vadovaujantis Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 18 str. 9 p., buvo prašoma riboti laiką, kuriuo galima prekiauti alkoholiniais gėrimais, kadangi praktika rodo, kad triukšmo lygis baruose ir naktiniuose klubuose tiesiogiai susijęs su alkoholio vartojimu.“

8.3. „Visi Kauno apskr. VPK priimti nutarimai buvo apskūsti. Pirmos instancijos teismas išnagrinėjo H skundus, tačiau paliko galioti Kauno apskr. VPK priimtus nutarimus. Direktorius H teismo priimtus nutarimus apskundė apeliacine tvarka, tačiau ir Kauno apygardos teismas paliko galioti Kauno apskr. VPK priimtus nutarimus. Po teismo sprendimų Kauno apskr. VPK dar kartą informavo Savivaldybės administracijos direktorių dėl priimtų sprendimų teisėtumo ir prašė imtis priemonių triukšmo lygiui naktiniame klube [...] mažinti. [...]“

8.4. „Reaguojame į visą gautą informaciją dėl per didelio vidaus triukšmo klubuose ir baruose. Surinkę pirmine medžiagą, ją perduodame Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriui dėl tolesnio nagrinėjimo.“

8.5. „Patikrinus policijos registruojamų įvykių registre pagal gyventojų pranešimus dėl per didelio triukšmo baruose, policijos pareigūnai nuo 2014 metų pradžios į naktinį barą [...] adresu [...], vyko aštuonis kartus; į barą [...] adresu [...], vyko vieną kartą. Gyventojai ne visada kviečia policiją dėl per didelio triukšmo minėtuose baruose, o kolektyvinius pareiškimus dėl triukšmo baruose policijai pateikia po kelių dienų. Patikrinus policijos registruojamų įvykių registre, pranešimų dėl per didelio triukšmo baruose 2014-03-16, 2014-03-17, 2014-03-23, 2014-03-24, negauta, pareigūnai į minėtus barus nevyko. Dėl triukšmo 2014-03-15 0.31 val. buvo kviešti policijos pareigūnai adresu [...], dėl bare [...] keliamo triukšmo, įvykis registruotas ROIK 0114000126316, policijos pareigūnų tarnybinis pranešimas reg. Nr. 20-22-PR5-2727, dėl sprendimo priėmimo išsiųstas Savivaldybės Viešosios tvarkos skyriui. Dėl triukšmo 2014-03-22 0.55 val. buvo kviešti policijos pareigūnai adresu [...], dėl bare [...] keliamo triukšmo, įvykis registruotas ROIK 0114000139402, policijos pareigūnų tarnybinis pranešimas reg. Nr. 20-22-PR5-1623, dėl sprendimo priėmimo išsiųstas Kauno miesto savivaldybės Viešosios tvarkos skyriui.“

8.6. „2014-02-24 Kauno apskr. VPK buvo gautas Savivaldybės direktoriaus 2014 m. vasario 19 d. įsakymas Nr. A-472 dėl laikino stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimo, kuriuo UAB „D“ 1 ir 2 barų, esančių [...]; UAB „E“ baro, esančio [...]; UAB „F“ baro, esančio [...], veikla apribota laikotarpiu 2014-02-24 - 2014-03-25 nuo 22 val. iki 6 val. [...]“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

9. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

9.1. **Įstatymai**:

9.1.1. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

12 straipsnis – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. 2. Seimo kontrolieriai netiria [...] savivaldybių tarybų (kaip kolegialių institucijų) veiklos. [...].“

17 straipsnio 1 dalis – „Seimo kontrolierius ne vėliau kaip per 7 darbo dienas nuo skundo gavimo dienos priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą, apie tai informuodamas pareiškėją, jeigu: [...]; 6) padaro išvadą, kad skundą nagrinėti tikslinga kitoje institucijoje ar įstaigoje.“

17 straipsnio 4 dalis – „Jeigu skundo tyrimo metu paaiškėja šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas.“

20 straipsnio 3 dalis – „Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją) privalo *nagrinėti* institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas, ir apie *nagrinėjimo* rezultatus informuoti Seimo kontrolierių.“

9.1.2. *Vietos savivaldos įstatyme* nustatyta:

3 straipsnio 11 dalis – „Savivaldybės bendruomenė – savivaldybės nuolatiniai gyventojai, bendrais viešaisiais poreikiais, interesais ir savivaldos teisiniais santykiais susieti su savivaldybės taryba ir kitais viešojo administravimo funkcijas atliekančiais savivaldybės subjektais.“

4 straipsnis – „Pagrindiniai principai, kuriais grindžiama vietos savivalda, yra: [...]; 9) *savivaldybės gyventojų dalyvavimo tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus.* Savivaldybės institucijos sudaro sąlygas savivaldybės gyventojams tiesiogiai dalyvauti rengiant ir svarstant sprendimų projektus, organizuojant apklausas, susirinkimus, sueigas, viešą peticijų nagrinėjimą, skatina kitas pilietinės iniciatyvos formas. Savivaldybės institucijos diegia savivaldos principus švietimo, kultūros ir kitose įstaigose, remia asociacijų iniciatyvas, susijusias su viešųjų savivaldybės reikalų tvarkymu; [...]; 11) *viešumo ir reagavimo į savivaldybės gyventojų nuomonę.* Savivaldybės gyventojai ar jų atstovai turi teisę susipažinti su savivaldybės institucijų sprendimų projektais ir priimtais sprendimais, gauti viešus ir motyvuotus atsakymus į pareikštą nuomonę apie savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų ar atskirų valstybės tarnautojų darbą; [...].“

6 straipsnis – „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: [...]; 35) savivaldybėms priskirtas triukšmo prevencijos ir triukšmo valstybinio valdymo įgyvendinimas; [...].“

12 straipsnio 1 dalis – „Savivaldybės taryba savo įgaliojimus įgyvendina kolegialiai savivaldybės tarybos posėdžiuose. Savivaldybės tarybos posėdžiams klausimus rengia savivaldybės tarybos komitetai [...] ir komisijos savo posėdžiuose, savivaldybės tarybos narių frakcijos ir grupės pasitarimuose, tarybos nariai, savivaldybės kontrolierius, savivaldybės meras ir savivaldybės administracijos direktorius. Savivaldybės taryba svarstomais klausimais priima sprendimus ir kontroliuoja jų įgyvendinimą.“

30 straipsnio 2 dalis – „Savivaldybės administracija: [...]; 6) rengia savivaldybės institucijų sprendimų ir potvarkių projektus; [...].“

9.1.3. *Triukšmo valdymo įstatyme* nustatyta:

1 straipsnis – „1. Triukšmo valdymo įstatymas nustato triukšmo prevencijos teisinius pagrindus, triukšmo valdymo subjektų teises, pareigas, triukšmo kontrolės ir stebėsenos (monitoringo) tvarką. [...].“

4 straipsnis – „Valstybinį triukšmo valdymą pagal savo kompetenciją įgyvendina: 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybė; 2) Lietuvos Respublikos ministerijos (Vidaus reikalų, Sveikatos apsaugos, Aplinkos, Susisiekimo, Žemės ūkio); [...]; 4) savivaldybių institucijos; 5) Triukšmo prevencijos taryba.“

22 straipsnis – „[...]. 3. Triukšmo kontrolę atlieka šio įstatymo ir kitų teisės aktų įgalios valstybės ir savivaldybių institucijos. 4. Triukšmo kontrolę atliekančios valstybės ir savivaldybių

institucijos teikia asmenims triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių įgyvendinimo reikalavimus. [...].“

9.1.4. *Savivaldybių administracinės priežiūros įstatyme* nustatyta:

2 straipsnio 1 dalis – „Savivaldybių administracinę priežiūrą atlieka, tai yra prižiūri, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus, Vyriausybės skiriami **Vyriausybės atstovai**.“

4 straipsnis – „1. Prižiūrėdamas, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus, Vyriausybės atstovas: 1) tikrina, ar savivaldybės kolegialių ir nekolegialių administravimo subjektų teisės aktai neprieštaruja įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir kitiems su įstatymų įgyvendinimu susijusiems centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtiems teisės aktams (toliau – įstatymai ir Vyriausybės sprendimai); 2) kai savivaldybės administravimo subjektai nesilaiko Konstitucijos ir įstatymų, nevykdo Vyriausybės sprendimų, šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka reikalauja, kad Konstitucijos būtų laikomasi, įstatymai būtų įgyvendinti, o Vyriausybės sprendimai įvykdyti; 3) neteisėtus savivaldybės administravimo subjektų teisės aktus šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka siūlo panaikinti arba pakeisti; 4) kai savivaldybės administravimo subjektai nesutinka panaikinti ar pakeisti ginčijamą teisės aktą, atsisako įgyvendinti įstatymą ar vykdyti Vyriausybės sprendimą, kreipiasi į teismą.“

9.1.5. *Alkoholio kontrolės įstatyme* nustatyta:

18 straipsnio 9 dalis – „Savivaldybių tarybos, atsižvelgdamos į prekybos alkoholiniais gėrimais vietą, gyventojų, bendrijų, bendruomenių ar jų atstovų, visuomeninių organizacijų ar kitų institucijų raštu pareikštą nuomonę, policijos komisariatų pasiūlymus, turi teisę riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, neišduoti licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais.“

9.1.6. *Administracinių bylų teisenos įstatyme* nustatyta:

5 straipsnio 1 dalis – „Kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas.“

10. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika:

„[...] [...] Konstitucijoje numatytos savivaldybių atstovaujamosios institucijos, tiek savivaldybių vykdomosios institucijos pagal savo kompetenciją yra atsakingos už įstatymų, Vyriausybės bei savivaldybės sprendimų tiesioginį įgyvendinimą. Savivalda suponuoja tam tikrą veiklos laisvę ir savarankiškumą, nepriklausomumą nuo valstybės valdžios institucijų. Savivaldybių ir valstybės interesų derinimo principas reiškiasi *inter alia* tuo, kad valstybė įstatymo apibrėžtomis formomis prižiūri savivaldybių veiklą [...]“ (*Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1998-02-18 nutarimas*).

„[...] Konstitucijos 120 straipsnio 2 dalies nuostata, kad savivaldybės pagal Konstitucijos bei įstatymų apibrėžtą kompetenciją veikia laisvai ir savarankiškai, reiškia, kad įstatymų leidėjas turi teisę ir pareigą, atsižvelgdamas į Konstitucijoje tiesiogiai įtvirtintą išimtinę savivaldybių kompetenciją, apibrėžti savivaldybių tarybų ir joms atskaitingų vykdomųjų organų kompetenciją. [...] [...] jeigu įstatymuose nustatyta, jog tam tikrus santykius, susijusius su įstatymų reikalavimų – taigi ir įstatymų, kuriais nustatomos savivaldybių funkcijos, reikalavimų – įgyvendinimo tvarka (procedūromis), reguliuoja Vyriausybė, Vyriausybė privalo tai padaryti; toks Vyriausybės nustatytas teisinis reguliavimas yra privalomas ir savivaldybių institucijoms. [...]“ (*Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004-02-11 sprendimas, 2005-07-08 nutarimas*).

Tyrimo išvados

11. Šio pareiškėjų skundo tyrimo metu esminė vertintina aplinkybė – Savivaldybės

pareigūnų veiksmai (neveikimas), užtikrinant pareiškėjų interesus į saugią aplinką ir triukšmo prevencijos įgyvendinimą.

Atsižvelgus į šio tyrimo metu nustatytas aplinkybes (pažymos 1–8 paragrafai), į teisinį reglamentavimą, nurodytą pažymos 9 paragrafe, bei Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktiką, nurodytą pažymos 10 paragrafe, konstatuotina, kad:

11.1. Seimo kontrolierius, atlikdamas tyrimą dėl pareiškėjų 2012-08-26 kolektyvinio skundo ir, be kita ko, vertindamas Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmus (neveikimą), sietinus su pareiškėjų keliama problema dėl UAB „D“ priklausančio [...] baro [...] lauko terasoje naktimis keliamo triukšmo, **2014-01-22 pažymoje Nr. 4D-2012/2-1434 šią pareiškėjų skundo dalį dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų pripažino pagrįsta.**

11.2. Seimo kontrolierius 2014-01-22 pažymoje Nr. 4D-2012/2-1434 Savivaldybės administracijos direktoriui, be kita ko, rekomendavo:

11.2.1. imtis priemonių užtikrinant, kad, Kauno visuomenės sveikatos centrui pateikus atliktus akustinio triukšmo lygio matavimus dėl [...] baro ir naktinių klubų [...] stacionarių triukšmo šaltinių skleidžiamo triukšmo ir esant pagrindui, kuo operatyviau būtų sprendžiamas baro [...] baro ir (ar) naktinių klubų [...] stacionarių triukšmo šaltinių veiklos laikino apribojimo klausimas, **priimant dėl to Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą;**

11.2.2. [...] barui bei (ar) naktiniams klubams [...] nevykdant nurodymų dėl laikino stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimo ar atsisakant taikyti kitas triukšmo mažinimo priemones, **inicijuoti Savivaldybės tarybos sprendimo dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko minėtiesiems ūkio subjektams laikino apribojimo projektą.**

11.3. **Atsakydama į Seimo kontrolieriaus teiktas rekomendacijas ir informuodama apie jų nagrinėjimo rezultatus, Savivaldybės administracija 2014-03-14 rašte Nr. (33.208)R-1724 nurodė, jog:**

11.3.1. **2014-02-19** buvo parengtas Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas Nr. A-472 „Dėl laikino stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimo“;

11.3.2. Savivaldybės administracija turėtų teisę inicijuoti Savivaldybės tarybos sprendimo projektą dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimo, jei būtų užfiksuota, kad nebuvo įgyvendinamos Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo Nr. A-472 „Dėl laikino stacionarių triukšmo šaltinių veiklos apribojimo“ nuostatos.

12. Tyrimo metu nustatyta, jog Kauno visuomenės sveikatos centras **2014-02-20** gavo iš Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos persiustą pareiškėjų skundą dėl barų [...], vykdančių veiklą adresu [...], pareiškėjų gyvenamojoje aplinkoje muzikos keliamo triukšmo. Kaip nurodyta Kauno visuomenės sveikatos centro 2014-03-07 rašte Nr. 2-1015-7(4.11), atsižvelgiant į tai, 2014-02-22 buvo atlikta grįžtamoji visuomenės sveikatos saugos kontrolė. Patikrinimas buvo atliekamas 2014-02-22 nuo 00.32 val. barų [...], [...] vykdomos veiklos metu gyvenamajame name adresais: [...], ir gyvenamojo namo aplinkoje.

Atlikus muzikinio triukšmo matavimus buvo nustatyta, kad minėtų barų vykdomos veiklos metu gyvenamuosiuose kambariuose adresais: [...], ekvivalentinis ir maksimalus garso slėgio lygis neviršijo leistinų Lietuvos higienos normos HN 33:2011 ribinių dydžių, tačiau teritorijoje prie gyvenamojo namo maksimalus garso slėgio lygis 4 dBA viršijo ribinius dydžius (išmatuota 54 dBA).

Įvertinus pateiktus infragarso ir žemo dažnio garsų matavimo rezultatus, buvo nustatyta, kad gyvenamajame kambaryje ([...]) žemo dažnio garsai oktavinėse dažnių juostuose nuo 50 - 200 Hz viršijo leistinus Lietuvos higienos normos HN 30:2009 ribinius dydžius, o analogiški matavimai atlikti adresu [...], buvo nevertinami, kadangi ekvivalentinis nuolatinis A svertinis garso slėgio lygis nustatytas mažesnis nei > 20 dB. Minėtame Kauno visuomenės sveikatos centro 2014-03-07 rašte

taip pat nurodyta, jog apie pakartotinai nustatytus pažeidimus bus informuota Savivaldybės administracija.

13. Remiantis Vietos savivaldos įstatymo 3 straipsnio 11 dalimi, savivaldybės bendruomenė (savivaldybės nuolatiniai gyventojai) yra bendrais viešaisiais poreikiais ir interesais susieti su viešojo administravimo funkcijas atliekančiais savivaldybės subjektais. Pažymėtina, jog atsižvelgiant į Vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnyje įtvirtintus pagrindinius principus, kuriais grindžiama vietos savivalda, savivaldybės institucijos turi užtikrinti galimybę savivaldybės gyventojams dalyvauti tvarkant viešuosius savivaldybės reikalus, garantuoti teisę susipažinti su Savivaldybės institucijų sprendimų projektais ir priimtais sprendimais, reaguoti į Savivaldybės gyventojų nuomonę. Kaip nustatyta to paties teisės akto 6 straipsnio 1 dalies 35 punkte, viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra ***savivaldybėms priskirto triukšmo prevencijos ir triukšmo valstybinio valdymo įgyvendinimas***. Atkreiptinas dėmesys, jog Vietos savivaldos įstatymo 30 straipsnio 2 dalies 6 punkte yra numatyta, kad savivaldybės administracija rengia savivaldybės institucijų sprendimų ir potvarkių projektus. Tyrimo metu nustatyta, jog Savivaldybės administracija, vykdydama Seimo kontrolieriaus 2014-01-22 pažymoje Nr. 4D-2012/2-1434 pateiktas rekomendacijas, atsižvelgdama į pakartotinius pareiškėjų skundus, taip pat į Kauno visuomenės sveikatos centro, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Savivaldybės administracijos filialo Centro seniūnijos, Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kauno miesto Centro policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus Centro policijos nuovados pateiktą informaciją, ir vykdydama teisės aktuose savivaldybėms nustatytą triukšmo valstybinio valdymo funkciją, parengė ir 2014-07-02 pateikė Savivaldybės tarybai sprendimo „Dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimo“ Nr. TR-435 projektą, kuriuo buvo siūlyta apriboti prekybos alkoholiniais gėrimais laiką nuo 22 val. iki 6 val.:

13.1. UAB „D“ kavinėje [...];

13.2. UAB „E“ bare [...].

Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, jog ***Savivaldybės administracija pagal kompetenciją ėmėsi visų būtinų priemonių sprendžiant klausimus dėl naktinių klubų [...] keliamo triukšmo, trikdomos viešosios rimties bei dėl to pažeidžiamų pareiškėjų teisių.***

14. Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 9 dalyje yra įtvirtinta nuostata, jog ***savivaldybių tarybos***, atsižvelgdamos į prekybos alkoholiniais gėrimais vietą, gyventojų, bendrijų, bendruomenių ar jų atstovų, visuomeninių organizacijų ar kitų institucijų raštu pareikštą nuomonę, policijos komisariatų pasiūlymus, turi teisę riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais. Tyrimo metu taip pat nustatyta, jog Savivaldybės tarybos 2014-07-10 posėdžio (posėdžio protokolo Nr. TP-9) metu buvo svarstytas Savivaldybės administracijos 2014-07-02 pateiktas sprendimo „Dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimo“ Nr. TR-435 projektas ir Savivaldybės taryba nuspėdė minėto sprendimo nepriimti.

Atsižvelgdamas į tai, bei remdamasis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 2 dalimi, kurioje reglamentuojama, jog ***Seimo kontrolieriaus kompetencijai nepriskirta vertinti savivaldybių tarybų sprendimų teisėtumo***, Seimo kontrolierius pažymi, jog Savivaldybės pareigūnų veiksmai (neveikimas) pareiškėjų skunde nurodytais klausimais, priklausantys nuo Savivaldybės tarybos 2014-07-10 priimto sprendimo, yra nevertintini.

Kaip numatyta Administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje, kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymu saugomas interesas. Pažymėtina, kad, jeigu minėtas Savivaldybės tarybos 2014-17-10 sprendimas pareiškėjams sukėlė neigiamas teises pasekmes, dėl jo teisėtumo galima kreiptis į teismą Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Taip pat pažymėtina, jog pagal Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo nuostatas Vyriausybės atstovas Kauno apskrityje

prižiūri, ar Savivaldybė laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus. Prižiūrėdamas, ar savivaldybės laikosi Konstitucijos ir įstatymų, ar vykdo Vyriausybės sprendimus, Vyriausybės atstovas tikrina, ar savivaldybės kolegialių ir nekolegialių administravimo subjektų teisės aktai neprieštarauja įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir kitiems su įstatymų įgyvendinimu susijusiems centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtiems teisės aktams (pažymos 9.1.4 punktas).

15. Apibendrinus pirmiau nurodytas išvadas, konstatuotina, kad pareiškėjų skundo tyrimas dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), kai galimai nesprendžiamas klausimas dėl naktinių klubų [...] keliamo triukšmo, trikdomos viešosios rimties bei dėl to pažeidžiamų pareiškėjų teisių, yra nutrauktinas, nes, remiantis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 2 dalimi, Seimo kontrolieriai netiria savivaldybių tarybų (kaip kolegialių institucijų) veiklos.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

16. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Seimo kontrolierius nusprendžia:

X ir kitų [...] gyvenamųjų namų gyventojų skundo tyrimą dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), kai galimai nesprendžiamas klausimas dėl naktinių klubų [...] keliamo triukšmo, trikdomos viešosios rimties bei dėl to pažeidžiamų pareiškėjų teisių, nutraukti.

IV. SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punktu, Seimo kontrolierius rekomenduoja:

17.1. ***Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriui*** - esant neišspręstai problemai dėl naktinių klubų [...] keliamo triukšmo bei trikdomos viešosios rimties, apsvarstyti poreikį pakartotinai teikti Savivaldybės tarybai sprendimo dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko minėtiesiems ūkio subjektams laikino apribojimo projektą.

17.2. ***Vyriausybės atstovei Kauno apskrityje*** – teisės aktų nustatyta tvarka patikrinti, ar Kauno miesto savivaldybės tarybos 2014-07-10 sprendimas Nr. TP-9 neprieštarauja teisės aktams; nustačius pažeidimus, pagal kompetenciją imtis priemonių jiems pašalinti.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume Seimo kontrolierių ir pareiškėją informuoti **iki 2014-12-23**.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys